

17. Úkoly vztahující se k lekci 17 – Rasové pronásledování židovského obyvatelstva v českých zemích

17.1: Úkoly zaměřené na znalosti faktografie

17.1.1 Rozhodni, která z charakteristik vystihuje státní útvar nazvaný „Protektorát Čechy a Morava“.

- A) Jednalo se o demokratický stát spravovaný vládou, která vzdešla z voleb, ovšem tato vláda se musela přizpůsobovat přání Německa.
- B) Byl to útvar zřízený z vůle nacistického Německa, okupovaný Německem a kontrolovaný Německem. Místní vláda byla podřízena německým okupantům.
- C) Byl to útvar zřízený ve Velké Británii Edvardem Benešem. Byl řízen exilovou vládou, která byla podřízena britským orgánům.
- D) Bylo to útvary, který vznikl na konci druhé světové války v přechodném období mezi koncem nacistické vlády a obnovením Československé republiky.

17.1.2 Prohlédni si schéma a rozhodni, která možnost nejspíše zachycuje jeho účel:

- A) Jedná se o rozpis povinných dodávek zemědělských produktů od židovských farmářů protektorátním úřadům.
- B) Jedná se o definici židovství podle nacistické rasové teorie v tzv. norimberských rasových zákonech.
- C) Instrukce, za jakých podmínek si mohl člověk označený za „Žida“ vzít za životního partnera člověka označeného za „Árijce“.
- D) Jde o schéma vývoje „židovské rasy“ od starověku po 30. léta 20. století v duchu nacistické rasové ideologie.

17.2: Úkoly zaměřené na znalosti faktů a procedurální znalosti

17.2.1

Prohlédni si obrázek z nacistické dětské knihy „Jedovatá houba“ (1938) s nápisem „Tady, děčka, máte něco opravdu sladkého! Ale musíte jít obě se mnou.“ a odpověz na otázky.

„Hier, Kleiner, hast du etwas ganz Süßes! Aber dafür müßt ihr beide mit mir gehen...“

Jak je zobrazen muž židovského původu?	
Co si měli čtenáři z příběhu odnést?	

17.2.2

Prohlédni si tři protektorátní dokumenty a vysvětli, čeho se týkají. Jaké měly důsledky pro život některých obyvatel?

V Čáslavi nebudou holit Židy.
Společenstvo holičů v Čáslavě rozhodlo, že Židé nebudou obsluhováni v žádném čáslavském závodě. -jc.

1)

(časopis Zlín, 1941)

Okresní úřad v Kolíně.

č.69.951/39.

V y h l á š k a .

V zájmu veřejného klidu a pořádku zakazují podle čl.3, odst.1 zák. ze dne 14.VII.1927, č.125 Sb.z.a n. Židům přístup do nového divadla v Kolíně.

2)

(vyhláška kolínského úřadu, 1940)

POLICEJNÍ ŘEDITELSTVÍ V PLZNI.

Č. j. 4860/40 pres. V Plzni dne 12. srpna 1940.

VYHLÁŠKA.

Na základě čl. 2. a 3. odst. 1. zákona o organizaci politické správy zakazují Židům s okamžitou platností nakupovati v arijských obchodech, prodejních vydělkových a hospodářských společenstev a v obchodech na základě nařízení Reichsprotektora z 21. VI. 1939 věrnou rukou vedených, mimo denní dobu

od 10:30 do 12 hod. a od 16:30 do 18 hod.,

která se touto vyhláškou stanoví jako nákupní doba pro Židy.

3)

(policejní nařízení, 1940)

Dokument	Čeho se týkal a co upravoval?	Jaké důsledky měl pro život některých lidí?
1		
2		
3		

17.3 Úkoly zaměřené na znalosti faktické, procedurální a konceptuální

17.3.1 Přečti si článek z deníku *Venkov*, který vyšel 5. března 1939, a splň úkoly, které se k němu vážou.

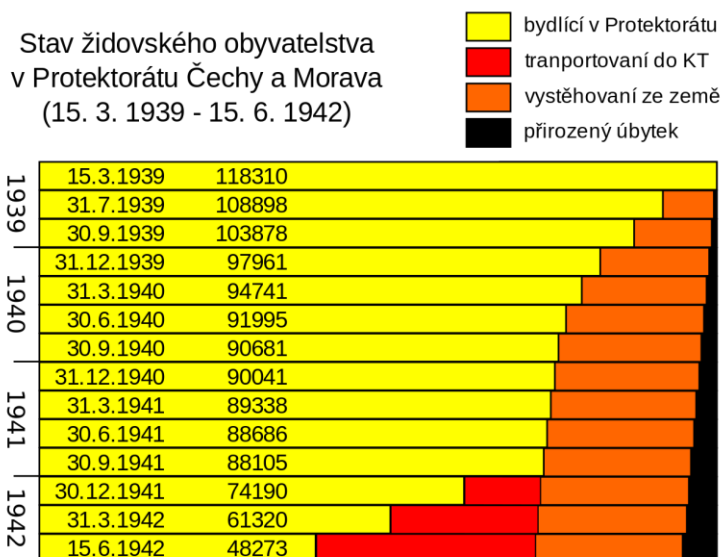
„[...] Křesťanství není v rozporu se selskou kulturou, řád půdy neodporuje řádu Božímu, člověk půdy – člověk Boží – chápe svůj život a svoje poslání jako dar Boží a jako závazek žítí a pracovat na půdě nejen pro statky vezdejší, ale i pro ony vysoké a hodnotné cíle, jež existence duše ukládá. Tak jako řád půdy není pohanství, není jím ani úsilí o čistotu rasy. Bylo by pro národ neštěstím, kdybychom nedbali toho, aby na našem národním životním prostoru nebyl zajištěn především český člověk. Dbá-li o čistotu rasy veliký národ německý, musí o ni dbát i malý národ český, protože nemůže dovolit, aby se jeho životní prostor stal kořistí jiné rasy. Péče o zdravý a rasovou čistotu českého národa není projevem zášti k jiné rase, ani mysticismem, je prostě pochopením povinností, jež máme ke svému národu. I zde řád půdy, vrytý do duše strážců národní půdy, jest mocným kladným činitelem, který působí, aby rodiny zakládali lidé stejného původu, krve a jazyka a střežili čistotu národa.“

Rozhodni, která možnost nejspíše vystihuje mínění autora:

- A) Autor byl zřejmě k svému článku donucen nacistickými úřady, které ovládaly protektorátní správu.
- B) Autor odmítá rasismus jako něco, co odporuje křesťanství, co je projevem pohanství.
- C) Autor nenávidí jiné rasy a jiné národy, než je národ český.
- D) Autor pokládá rasismus za přirozenou součást národního citění.

17.3.2

Prohlédni si statistiku židovského obyvatelstva mezi lety 1939–1942 v Protektorátu a oprav chybná tvrzení v textu pod ním. (Vysvětlivka: KT = koncentrační tábor)

Na začátku války žilo na území Protektorátu více než 120 000 obyvatel židovského původu. Několik měsíců po okupaci se začali vystěhovávat ze země a to trvalo do června 1940. První transporty do koncentračních táborů nacisté vypravili na konci roku 1939. Počet přirozeně zemřelých během Protektorátu postupně klesal, což lze vysvětlit dobrými životními podmínkami. V polovině roku 1942 klesl počet Židů žijících v Protektorátu o 30 000, za což nese hlavní vinu protektorátní česká vláda.

17.4 Úkoly zaměřené na metakognitivní znalosti

Podívej se na výchozí zdroj k úlohám 17.4.1 a 17.4.2 (úryvek z filmu „Chlapci v modrém“, 1943, r. Waltr Sent) <https://obrazyvalky.dejepis21.cz/prehravac.html?kapitola=7&objekt=7> a splň následné úkoly.

17.4.1: Co vyplývá z promluvy mistra odborného výcviku, který k osamocenému uční hovoří?

- A) Celek je důležitější než jednotlivec.
- B) Každý člověk má svou cenu.
- C) Každý lidský život je jedinečný a nedá se obětovat pro blaho celku.
- D) Jedinec je důležitější než celek.

17.4.2: Co může být tím „celkem“, o němž mistr hovoří?

Vyhodnocení úloh, citace zdrojů, komentáře

17.1.1	B
17.1.2	B Naši nebo cizí, Ghetto beze zdí, s. 4, dostupné online: http://www.nasinebocizi.cz/wp-content/uploads/2014/02/5-02_Ghetto_bez_zdi.pdf
17.2.1	Žid je zobrazen jako násilník a zločinec vábíci děti na sladkosti. Čtenáři si měli odnést strach z židovského obyvatelstva. (https://docplayer.cz/8395803-Der-giftpilz-nacisticka-citanka.html)
17.2.2	1) Židé mají zakázáno navštěvovat holiče – problém s hygienou a osobním komfortem (holení, stříhání); 2) zákaz návštěvy divadel pro Židy – omezení kulturního života a volného času; 3) omezení nákupu v nežidovských obchodech pro Židy – problém obstarat si životní potřeby. (všechny zdroje z https://www.holocaust.cz/)
17.3.1	DNaši nebo cizí, s. 180, dokument 209 – Rudolf Halík: „Rodná země: základ nejbezpečnější“, dostupné online, http://www.nasinebocizi.cz/wp-content/uploads/2014/02/3-10_Antisemitismus_a_konec_multietnicke_spolecnosti.pdf
17.3.2	<i>Na začátku války žilo na území Protektorátu necelých 120 000 obyvatel židovského původu. Několik měsíců po okupaci se začali vystěhovávat ze země a to trvalo do června 1942. První transporty do koncentračních táborů nacisté vypravili na konci roku 1941. Počet přirozeně zemřelých během Protektorátu postupně stoupal, což lze vysvětlit špatnými životními podmínkami. V polovině roku 1942 klesl počet Židů žijících v Protektorátu o 70 000, za což nese hlavní vinu nacistická okupační vláda.</i>
17.4.1	A
17.4.2	Celkem, k němuž se mistr vztahuje, bude nejspíše národ (v esencialistickém, primoordialistickém pojetí).